

ФОРМУВАННЯ ЧАСОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН

Резюме

У статті презентовано дослідження особливостей формування часової компетентності здобувачів освіти, що обумовлена пошуком нових підходів до якості підготовки майбутніх фахівців в системі вищої освіти з врахуванням суспільних вимог та індивідуальних потреб. **Мета дослідження** полягає в дослідженні теоретичних засад та практичних аспектів формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах закладів вищої освіти та виокремленні основних положень успішного професійного тайм-менеджменту майбутніх фахівців. **Завдання дослідження:** визначити вихідні теоретичні положення щодо формування часової компетентності особистості; проаналізувати досвід та особливості формування часової компетентності здобувачів освіти; визначити структурні складові та роль формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах закладів вищої освіти. Для вирішення окреслених завдань використовувались наступні **методи** дослідження: аналіз наукової літератури; теоретичні (аналіз, синтез), педагогічні спостереження. **В результаті дослідження** доведено, що планування та сприйняття часу в умовах суспільних змін вимагає від здобувачів освіти навичок швидкого та ефективного визначення часових пріоритетів, оперативного коригування власної діяльності, регулювання власних часових меж під час вирішення освітніх чи професійних ситуацій. Позитивний ефект формування часової компетентності як сучасної метакомпетентності (Soft Skills) полягає в вмінні раціонально та ефективно організовувати професійну діяльність та особисте життя в часовому вимірі.

Ключові слова: компетентність; часова компетентність; часова компетентність здобувачів освіти; тайм-менеджмент; самоорганізація.

Вступ. Беззаперечним сьогодні є твердження про те, що кожний сучасний здобувач освіти має цілком зрозуміле прагнення - стати успішним! Проте успіху досягають особистості, котрі озброєні наполегливістю, переборолі зневіру та зуміли досягнути визначених цілей. Дорога до успіху вимагає титанічної праці над собою і якщо людина не готова до цього, то всі мрії про успіх так і залишаться мріями.

Сучасна система вищої освіти спрямовує свої зусилля не лише на формування в студентів глибоких теоретичних знань, необхідних для успішної професійної діяльності, а й сформованих метакомпетентностей - Soft Skills, серед яких чільне місце належить здатності ефективно та раціонально використовувати свій час, що вміщує поняття «часова компетентність».

В контексті дослідження проблеми часової компетентності серед сучасних наукових здобутків вирізняються різні аспекти досліджень, зокрема: усвідомлення часу через особистісне сприйняття (Н.Алюшина, В.Вундт, К. Левін, Л.Веккер, Ж. Піаже, С.Кові, Є. Головаха та ін.); психологічний час в контексті і людського буття (П. Жане, Ш. Бюлер, К.Левіна та ін.) та ін.; теоретико - практичним фундаментом дослідження технологій тайм-менеджменту є напрацювання П. Друкера, Л.зайверта, Д.Кеннеді, С.Кові, А. Лейкена, С. Максименка, Т. Пітерса, Б. Трейсі, Ф.Тейлора, та ін.

Часова компетентність розглядається не просто як особистісна властивість, але й як одна з соціально значущих характеристик, що зумовлює розвиток навичок самоорганізації, спроможності продуктивно діяти в умовах дефіциту часу, особливо сьогодні, в ситуації війни, невизначеності.

Мета проведеного дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та практичних аспектів формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах закладів вищої освіти та виокремленні основних положень успішного професійного тайм-менеджменту майбутніх фахівців.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури; теоретичні (аналіз, синтез), педагогічні спостереження.

Завдання дослідження:

- визначити вихідні теоретичні положення щодо формування часової компетентності особистості;

- проаналізувати досвід та особливості формування часової компетентності здобувачів освіти;
- визначити структурні складові та роль формування часової компетентності здобувачів освіти умовах закладів вищої освіти.

Результати. Виявлено, що в умовах швидкоплинних змін формування часової компетентності є одним із ключових завдань ЗВО, оскільки здатність правильно розподіляти час позитивно впливає на успішність навчання здобувачів освіти, їх професійний успіх та особистісний розвиток.

Логіка дослідження потребує характеристики ключових понять, серед яких вирізняються поняття «компетентність» та «час».

Фахівцями Міжнародної комісії Ради Європи поняття «компетентність» визначено як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби і виконувати поставлені завдання.

Кожна компетентність побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних ставлень та практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань і вмінь, всього того, що можна мобілізувати для активної дії.

Важливим для теми дослідження вважаємо підхід Дж. Равена, який визначає компетентність як провідну особистісну характеристику, яка щільно пов'язана з її інтересами, цілями, особистими та соціальними пріоритетами. Компоненти компетентності проявляються та реалізуються в умовах, коли суб'єкт зацікавлений в результатах своєї діяльності (Равен, 2019).

Формування компетентності студентів в умовах закладів вищої освіти (ЗВО) «має спиратися на спеціально створену педагогічну систему, впровадження якої дозволило б цілеспрямовано, методологічно та конкретно-процесуально забезпечити якість та результативність навчально-виховного процесу у закладі вищої освіти (Супрун, 2018).

Щодо визначення поняття «час», то без зайвої полемізації зазначимо, що не варто шукати чіткої та однозначної відповіді. Час керує нашим життям. Усе в житті відбувається в часі – від минулого через теперішнє у майбутнє. Збалансована картина усвідомлення сутності даного поняття інтерпретується у світлі філософії, історії, фізики, антропології, психології, педагогіки та ін.

Уявлення про час та ідеї щодо управління власним часом виникли понад століття тому, хоча поняття «управління часом» створює хибну ілюзію про те, що особистість над часом може здійснювати контроль. Адже достеменно відомо, що часом управляти неможливо. Людина може здійснювати вплив лише на розвиток здатності планування, делегування, організації, контролю та самоконтролю власного життя чи професійної діяльності, що включає поняття «часова компетентність особистості».

Зазначимо, що формуванню часової компетентності здобувачів освіти в умовах закладів вищої освіти часто не відведено чільне місце, що можна пояснити відсутністю в науковому пізнанні єдиного підходу до сутності даного поняття. Хоча беззаперечний позитивний ефект від сформованої часової компетентності студентів визначається високим рівнем організації діяльності шляхом своєчасного виконання завдань, координації, синхронізації, саморегуляції.

В сучасному напрямі психологічної науки, що пов'язана з визначенням та значенням часової компетентності фахівців вже намічено суттєві досягнення, проте проблема потребує окремого конкретного теоретичного аналізу, психологічних характеристик та структурних складових. Здебільшого феномен «часова компетентність» досліджується в кореляції з такими теоретичними концептами, як «часова перспектива», «часова транспектива» «особистісна організація часу» тайм – менеджмент» та ін.

На думку вітчизняної дослідниці І.Б. Підручної, часова компетентність є інтегральною характеристикою, що визначає здатність людини будувати власну часову транспективу, конструктивно діяти в різних часових режимах в реальних ситуаціях життєдіяльності. Часова компетентність – це переважно суб'єктна, а не об'єктна характеристика, оскільки це здатність індивіда як суб'єкта професійної діяльності адекватно оцінювати час, ефективно планувати його, як в умовах соціальних контактів, так і в умовах кризи або гострого дефіциту часу (Підручна, 2012).

Часова компетентність передбачає володіння уміннями та навичками ефективного планування і використання робочого часу, об'єктивної оцінки витрат при здійсненні функціональних обов'язків, створення певного алгоритму для досягнення мети і завдань відповідно до часового ресурсу, постійного вдосконалення професійної компетентності, оптимального співвідношення роботи і відпочинку, мотивації, самоорганізації, самоконтролю, і як наслідок, саморозвитку (Заєць, 2017).

Досліджуючи часову компетентність здобувачів освіти Р.Кінг визначив, що орієнтації на майбутнє та позитивне минуле позитивно корелюють із зануреністю у процес навчання та негативно – з незадоволенням цим процесом (Кінг, 2016).

Погоджуючись з даним твердженням, вважаємо, що формування часової компетентності обумовлена готовністю здобувачів освіти до побудови власної стратегії життя на основі сформованих вмій планування власного майбутнього з врахуванням досвіду минулого та об'єктивної оцінки власних ресурсів та вимог соціуму.

Однією з найважливіших вимог компетентності у часі є раціональний розподіл пріоритетів у часі. Навички ефективного використання часу студентами безпосередньо пов'язані з виявленням чинників, які істотно знижують продуктивність розподілу часу. Такі практики називаються тайм-менеджментом та безпосередньо спрямовані на розвиток часової компетентності у прийомах організації діяльності та управління (Дойлі, 2012).

Розуміння і використання в професійній діяльності основ часової компетентності означає адекватність часового сприйняття (відчуття часу) і навичок планування часу, здатність раціонально перерозподіляти тимчасові пріоритети та ліміти міжособистісного спілкування, не нехтувати часом іншого в міжособистісних стосунках, дотримуватись принципів і правил часового менеджменту, тайм-менеджменту, включаючи уміння делегувати повноваження в соціальних комунікаціях (Болотова, 2006: 170–173с).

Отже, готовність до прийняття швидких обґрунтованих рішень, вміння підтримувати баланс між професійним та особистим життям, швидка адаптація до змінних умов праці та навчання, що обумовлені суспільними чи особистісними чинниками, реальна оцінка пріоритетів та ефективне використання наявних ресурсів із мінімізацією часових витрат – *результат сформованої часової компетентності сучасної студентської молоді*.

Системна робота в ЗВО над формуванням часової компетентності здобувачів освіти потребує врахування певних чинників, зокрема:

- усвідомленість та впорядкованість власних цілей та їхня узгодженість з цілями інших людей;
- системне планування власного часу, письмова фіксація завдань, термінів виконання поставлених задач;
- уміння виділяти пріоритети, виділення часу для основних справ, резервування часу, врахування власного біологічного часу тощо;
- уміння використовувати інших людей як часовий ресурс, розвиток навичок делегування відповідальності;
- пошук можливостей підвищити ефективність своєї роботи за рахунок рефлексії, навчання, тренування;
- оптимальне співвідношення роботи та відпочинку, використання самомотивації;
- розвинена воля, самоконтроль, здатність долати перешкоди(Сорока,2016);
- освітнє середовище: інтеграція навичок тайм – менеджменту в освітні програми та виховні заходи;

До структурної складової часової компетентності А.Гаврилюк включає усвідомлення часу, емоційне переживання часу і організація часу професійної діяльності, що в комплексі забезпечує емоційну стабільність, стресостійкість та самореалізацію (Гаврилюк, 2018).

Подібної думки дотримуються дослідники Р. Кнапп та Д. Гарбетте, які вважають, що часова компетентність це поєднання усвідомлення часу, емоційне переживання часу, організація часу діяльності.

Погоджуючись із зазначеним, вважаємо, що часова компетентність здобувачів освіти включає наступні структурні складники (Рис. 1):

1. *Планування часу*: визначення цілей, розробка планів та розкладів, пріоритизація завдань;
2. *Організація діяльності*: ефективне використання ресурсів (матеріальних, інформаційних, часових), системність і послідовність, чітке дотримання визначеного плану;
3. *Моніторинг та коригування*: оцінка результатів, своєчасне внесення змін в плани та стратегії для досягнення кращого результату;
4. *Самоменеджмент*: самодисципліна, стресостійкість, самосвідомість, саморегуляція, мотивація.

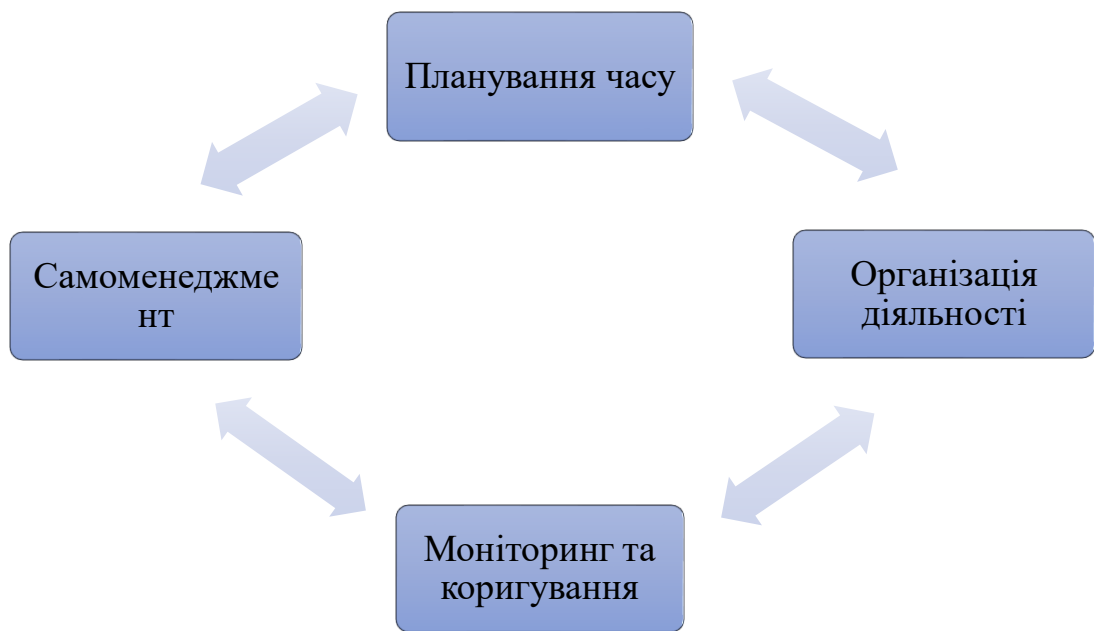

Рис. 1. Структурні складники часової компетентності здобувачів освіти

Формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах ЗВО раціонально здійснювати за алгоритмом, виокремленим в дослідженнях Т.Титаренко, який включає чотири етапи індивідуальної та групової роботи:

1. Поступове сприйняття власного часу та готовність до гнучкого й оперативного реагування на зміни.
2. Спрямування уваги особистості на її власний внутрішній потенціал.
3. Робота з оптимізації управління власним часом.
4. Розробка індивідуального стилю подолання перешкод, що виникають на життєвому шляху (Титаренко, 2009).

Студенти, яким притаманна сформована часова компетентність, демонструють високий рівень академічної успішності, оскільки здатні ефективно використовувати час для підготовки до занять, участі в освітніх заходах ЗВО та ін. В професійному контексті ці навички допоможуть швидше адаптуватися, де вимоги до ефективності і продуктивності значно зростають.

Формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах сучасних ЗВО потребує інтегрованого підходу, який охоплює використання традиційних та інноваційних методів навчання. Серед ефективних методів впровадження авторських методик для управління часом – тайм-менеджменту.

Брайан Трейсі вважає, що «тайм-менеджмент – це мистецтво управління не тільки своїм часом, а й життям у цілому». Він порівнює його з сонцем, а всі складові життя людини – сім'я, стосунки з іншими людьми, доходи, заробіток, здоров'я, саморозвиток – це планети, які рухаються навколо нього (Заєць, 2017).

Використання технологій тайм-менеджменту як «способу управління собою і активним формуванням власного способу життя (за Л.Зайвертом), ґрунтується на застосуванні технік організації особистої та навчальної діяльності в повсякденній практиці з метою оптимального використання власного вільного часу.

Вартує уваги метод планування «Сім “R”», запропонований С.Кові, що спрямований на забезпечення високої продуктивності праці і включає наступні складники: *resistance* (реакція, опір); *reevaluate* (повторний розгляд ситуації); *reorganization* (реорганізація), що спрямована на забезпечення високої ефективності професійної діяльності; *restructuring* (реструктуризація), сутність якої полягає в чіткому усвідомленні принципу, що на виконання найважливіших завдань відводиться 20 % часу, *reengineering* (безперервний пошук способів здійснювати комунікативний процес простіше і швидше); *reinventing* (переосмислення); *regain control* (контроль над здійсненням комунікативної взаємодії) (Кові, 2014: 64–70).

Великою популярністю в англomовному світі користується методика *GTD* (*Getting Things Done*), презентована Д.Алленом. Вона базується на тому принципі, що записування всіх поточних

справ, проектів та ідей сприяє їх беззаперечному вирішенню. Як дієвий спосіб реагування на нову інформацію пропонується заносити подію в календар, або додавати її до списку поточних дій чи розміщувати у власній довідковій системі.

Згідно методу *ALPEN* Л. Зайверта пропонується використовувати п'ять кроків, що відповідають першим літерам аббревіатури *ALPEN*:

- Aufgaben, Termine und geplante Aktivitäten notieren – нотування завдання та заплановані дії;
- Länge schätzen – оцінка тривалості виконання кожної дії;
- Pufferzeiten einplanen – планування перерв та ввідпочику;
- Entscheidungen treffen – приймання рішень;
- Nachkontrolle – контроль за виконанням дій.

Впродовж багатьох років найвідомішим способом впорядкування справ вважається *принцип Паретто* (більш відомий як «співвідношення 80:20»), який полягає у тому, що за перші 20% часу досягається 80% результатів, а інші 80% часу приносять лише 20% загального результату.

У світі безмежних можливостей та стрімкого розвитку ключовим завданням стає не лише адаптація до змін, але й вплив на своє майбутнє. Одним із найефективніших підходів до планування життя є використання принципів, сформованих американським діячем і вченим Б. Франкліном:

- *визначення цілей на основі цінностей* - ключовий етап у процесі створення майбутнього за принципами Франкліна, під час якого людина визначає, чого саме хоче досягти у житті, які результати важливі та які цілі стануть орієнтирами на шляху;

- *створення мети* – визначення, до чого особистість прагне завдяки поставленим цілям. Вчений підкреслював необхідність чіткого визначення мети та постійного прагнення до її досягнення;

- *плани* - згідно з пірамідою Франкліна (комплексна система постановки і досягнення цілей, яка розрахована на все життя), розрізняють *генеральний, довгостроковий, короткостроковий та план на тиждень* (або на день).

Актуальний метод Л.Бабаути *ZTD* (Zen to Done) базується на формуванні 10 простих пунктів-звичок:

1. Збирайте всю інформацію в розділі «Вхідні»;
2. Не відкладайте вхідні записи, обробляйте відразу;
3. Розподіліть замітки за темами;
4. Важливі справи плануйте на кожен день заздалегідь, особливо великі справи – на тиждень вперед;
5. Зосереджуйте на одній справі, що не розпорошувати увагу;
6. Створюйте короткі і зрозумілі списки справ;
7. Увійдіть в режим і дотримуйтеся його кожен день;
8. Робіть те, чим вам дійсно хочеться займатися;
9. Формулюйте завдання коротко і ясно, приберіть зайві і незначні завдання зі списку;
10. Регулярно переглядайте ваші записи і позбавляйтеся від зайвого

Дискусія. Сутність часової компетентності як системної особистісно – професійної якості особистості формується на основі інтеграції часових детермінант (збалансована часова перспектива, сформовані навички планування та цілепокладання) та сформованих індивідуально – психологічних якостей (мотивація досягнень, когнітивні і рефлексивні особливості, життєстійкість та ін.).

Дане дослідження не вичерпує всієї багатогранності окресленої проблеми. Подальших досліджень та авторського наукового пошуку потребує систематизація та узагальнення методів опитування щодо вимірювання часової компетентності в умовах ЗВО; кореляція між часовою компетентністю, стресостійкістю та прокрастинацією здобувачів освіти; роль менторської допомоги викладачів в розвитку часової компетентності студентів.

Висновки. Формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах ЗВО доцільно здійснювати з позиції суб'єктно-діяльнісного підходу, який обумовлює дослідження значущості даного феномену в аспекті розвитку вміння самостійної побудови життєвої стратегії на основі формування навичок планування майбутніх подій з врахуванням минулого досвіду, збалансованої часової перспективи, адаптивності до суспільних вимог, багатозадачності при часових обмеженнях.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Болотова, А. К. (2006). Психологія організації часу. Аспект Пресс.

Гаврилюк, А. М. (2018). Тайм-менеджмент як складова успішної комунікативної взаємодії в індустрії туризму України. Ефективна економіка. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2016/14.pdf

Дудка, Т.М. (2014). Педагогічна технологія «тайм-менеджмент» як засіб формування професійного інтересу студентів до туристичної діяльності. Обрії, 1(38). 20–23.

Заєць, Н.Ю. (2017). Вплив тайм-менеджменту керівника на розвиток позитивного іміджу загальноосвітнього навчального закладу. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки, 142, 45-50.

Кові, С. Р. (2014). 7 звичок надзвичайно ефективних людей. пер. з англ. О. Любенко. 2-ге вид. Харків. Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 384 с.

Підручна, І.Б. (2012). Психологічні особливості часової компетентності особистості. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Психологія. 1009(49). 49-52.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPC_2012_1009_49_12 (Дата звернення 30.05.2024).

Равен, Дж. (2019). Компетентність в сучасному суспільстві. Виявлення, розвиток та реалізація. Київ. Либідь. 396с.

Сорока, О. В. (2016). Арт-терапевтична компетенція як складова професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. Педагогічні науки. 2 (12). 301–306.

Супрун, Д. М. (2018). Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти. (Дис. д-ра. пед. наук: 13.00.03). Київ. 657 с.

Терлецька, Л., & Маціонова, Ю. (2018). Усвідомлення часу особистістю на її шляху до психологічного здоров'я. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія, 2(9), 77–80.

Титаренко, Т.М. (2009). Сучасна психологія особистості.: Психологічний інструментарій. 232 с.

Doyle, A. (2012). Temporal Intelligence in Leadership: The Conceptualisation and Evaluation of Temporal Individual Differences among Leaders. PhD thesis, University of Worcester.

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) [Electronic resource]. Mode of access: <https://tax.gov.ua/en/sts-activity/international-cooperation/information-on-cooperation/oecd/>

King, R.B.(2016). Does your approach to time matter for your learning? The role of time perspectives on engagement and achievement. Educational Psychology. 36.(7). 1264-1284 с.

REFERENCES

Bolotova, A. K. (2006). Psykholohiia orhanizatsii chasu [Psychology of time management]. Aspekt Press.

Havryliuk, A. M. (2018). Taim-menedzhment yak skladova uspishnoi komunikatyvnoi vzaiemodii v industrii turyzmu Ukrainy [Time management as a component of successful communicative interaction in the tourism industry of Ukraine]. Efektyvna ekonomika. Rezhym dostupu: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2016/14.pdf

Dudka, T.M. (2014). Pedahohichna tekhnolohiia «taim-menedzhment» yak zasib formuvannia profesiinoho interesu studentiv do turystychnoi diialnosti [Pedagogical technology "time management" as a means of forming students' professional interest in tourist activities]. Obrii, 1(38). 20–23.

Zaiets, N.Iu. (2017). Vplyv taim-menedzhmentu kerivnyka na rozvytok pozytyvnoho imidzhu zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [The influence of the manager's time management on the development of a positive image of a comprehensive educational institution]. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T.H.Shevchenka. Pedahohichni nauky, 142, 45-50.

Kovi, S. R. (2014). 7 zvyчок nadzvychaino efektyvnykh liudei [7 Habits of Highly Effective People]. per. z anhl. O. Liubenko. 2-he vyd. Kharkiv. Knyzhkovyi Klub “Klub Simeinoho Dozvillia. 384 s.

Pidruchna, I.B. (2012). Psykholohichni osoblyvosti chasovoi kompetentnosti osobystosti [Psychological features of temporal competence of the individual]. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Psykholohiia. 1009(49). 49–52.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPC_2012_1009_49_12 (Data zvernennia 30.05.2024).

Raven, Dzh. (2019). Kompetentnist v suchasnomu suspilstvi. Vyivlennia, rozvytok ta realizatsiia [Competence in modern society. Identification, development and implementation]. Kyiv. Lybid. 396s.

Soroka, O. V. (2016). Art-terapevtychna kompetentsiia yak skladova profesiinoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv sotsialnoi sfery. [Art therapy competence as a component of the professional competence of future specialists in the social sphere]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Pedagogika i psykholohiia. Pedagogichni nauky*. 2 (12). 301–306.

Suprun, D. M. (2018). Teoriia ta praktyka profesiinoi pidhotovky psykholohiv v haluzi spetsialnoi osvity [Theory and practice of professional training of psychologists in the field of special education]. (Dys. d-ra. ped. nauk: 13.00.03). Kyiv. 657 s.

Terletska, L., & Matsionova, Yu. (2018). Usvidomlennia chasu osobystistiu na ii shliakhu do psykholohichnoho zdorovia [A person's awareness of time on his way to psychological health]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Psykholohiia*, 2(9), 77–80.

Tytarenko, T.M. (2009). Suchasna psykholohiia osobystosti.: Psykholohichni instrumentarii [Modern personality psychology.: Psychological toolkit]. 232 s.

Doyle, A. (2012). Temporal Intelligence in Leadership: The Conceptualisation and Evaluation of Temporal Individual Differences among Leaders. PhD thesis, University of Worcester.

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) [Electronic resource]. Mode of access: <https://tax.gov.ua/en/sts-activity/international-cooperation/information-on-cooperation/oecd/>

King, R.B.(2016). Does your approach to time matter for your learning? The role of time perspectives on engagement and achievement. *Educational Psychology*. 36.(7). 1264-1284 s.

N. Zaiets

FORMATION OF TEMPORARY COMPETENCE OF EDUCATION ACQUISITIONS IN THE CONDITIONS OF SOCIAL CHANGES

Abstract

*The article presents a study of the peculiarities of the formation of temporal competence of education seekers, which is due to the search for new approaches to the quality of training future specialists in the higher education system, taking into account social requirements and individual needs. The purpose of the study is to investigate the peculiarities of the formation of time competence of education seekers in the conditions of higher education institutions and to highlight the main provisions of successful professional time management of future specialists. **The task of the research:** to determine the original theoretical provisions regarding the formation of the temporal competence of the individual; to analyze the experience and peculiarities of the formation of temporal competence of education seekers; to determine the structural components and the role of the formation of temporal competence of education seekers in the conditions of higher education institutions. The following research methods were used to solve the outlined tasks: analysis of scientific literature; theoretical (analysis, synthesis), pedagogical observations. As a result of the study, it was proved that planning and perception of time in wartime conditions requires from the students the skills of quick and effective determination of time priorities, prompt adjustment of their own activities, regulation of their own time limits when solving educational or professional situations. The positive effect of the formation of temporal competence as a modern meta-competence (Soft Skills) consists in the ability to rationally and effectively organize professional activity and personal life in the temporal dimension.*

Keywords: *competence; temporal competence; temporary competence of education seekers; time – management; self-organization.*